

"Už ideš pre nich, mami?" ozval sa zo spacáka rozospatý hlas, „a koľko je vlastne hodín?"

"Tichšie, bude päť."

"A kedy sa vrátite?"

"Okolo obeda, aby sme stihli súťaže. A teraz ešte spi!"

Nika súhlasne zahundre a pritisne sa k otcovi. Pet sa ani nepohne, spí ako zabitý. Nečudo, keď len pred hodinou išiel aj s ostatnými kamarátmi spať. S mnohými sa stretli po dlhšej dobe, tak bolo o čom hovoriť, na čo spomínať a hlavne sa do rána hrali a spievali pesničky.

Bea si obula vibramy, prehodila si batoh s kongom cez chrbát a snažila sa čo najtichšie zazipsovať stan. Vôkol bolo nádherné ticho, všetci spali v stanoch, či len tak pod širákom, len dohasínajúca pahreba bola spomienkou na krásny večer v kruhu kamarátov. Rozhliadla sa po okolí. Milovala skoré rána, keď sa príroda ešte len začína prebúdzajúť. Dole šumelo kukuričné pole, povyššie nad lesíkom sa trochu strašidelne vypínali zručaniny, kedysi hrdého strážneho hradu. Jasná, tmavá obloha bola husto posiatá hviezdami, tak ako to býva na jeseň.

Vykročila do tmy po zarastenom chodníčku. Mohla ísť aj vyšliapanou cestou, tá však viedla krížom cez lúku, okolo bufetov na kopci a tam veru zábava ešte neskončila. Ak sa to vyrevovanie a trieskanie do nástrojov zábavou vôbec dalo nazvať. Nie, že by si o sebe namýšľala, ale keďže väčšina bufetového osadenstva boli muži a takmer všetci mali v sebe nejaké to promile, nechcela zbytočne provokovať. A tak, sem-tam zakopnúť, okľukou prišla ku hlavnému vstupu. Ten tvorili tri stánky, teraz smutne zívajúce prázdnotou. O pár hodín sa však naplnia príjemnými a veselými ľuďmi z radov organizátorov, ktorí v nich budú ponúkať rôzne spomienkové predmety, odznaky, letáčky, pečiatky do cancákov, či maľované kamienky pre šťastie - z nich si včera s Petom zobrali po jednom na pamiatku.

Vyšla na asfaltku, ktorá sa kľukatila ďaleko dolu do údolia, do dediny, v ktorej blikali svetlá v domoch prvých ranostajov. Tam mala namierené na jediný ranný autobus.

Podišla ku smerovníku. Pet jej včera podľa mapy povedal, že rýchlou chôdzou bude na zastávke o trištvrte hodiny, ale chcela si to overiť. Práve keď si prezerala časové údaje v slabom svite mesiaca, začula vzlyk. Poobzerala sa, všade pusto. Zrazu vzlykanie zosilnelo. Lepšie sa pozrela smerom ku hustým krikom a v nich postava, celá v bielom! Žiadny duch, ako sa v prvom momente iracionálne preľakla, ale schúlené dievča, sediace na zemi v bielych teplákoch a v bielom pulóvri!

Čo tu robíš?! A takto oblečená?! prebehne jej myslou.

"Stalo sa niečo?" spýta sa Bea.

"Áno," vzlykajúc odpovedá dievča, "môj priateľ ma tu nechal, odišiel, a ja nemám ani peniaze, doklady, mobil, ani nič..." vzlykot prejde do štikútky.

Ako jej Bea podáva ruku a pomáha vstať, začíti slabý zápach alkoholu a cigariet. Zdvihne sa v nej vlna odsúdenia, no pri pohľade na zimou trasúcu sa ženu - teraz vidí, že je asi v jej veku - sa spýta: "Si si istá, že odišiel?"

"Áno, tu stálo jeho auto," ukazuje na prázdne miesto pod veľkým gaštanom.

Bea zapochybuje, keď sem včera s Petom a Nikou poobede došliapali, videli, ako organizátori posielajú motorizovaných návštevníkov na parkovisko na kopci, vzdialené asi jeden kilometer s tým, že toto miesto musí zostať voľné pre sanitku a hasičov.

"Áno, určite tu zaparkoval, hovorili mu, že tu nesmie, ale kašľal na nich." Bea si s nechutťou pomyslela na ďalšieho z "tiežtrampov", no nedokáže zimou drkotajúcu a dezorientovanú ženu len tak nechať.

"Pod', zavediem Ťa na váš flek, snád' už bude niekto hore."

"Niekto? My sme sem prišli len sami dvaja."

"Vy tu nemáte partiu, či osadu? Ako ste sa teda dostali na túto akciu?"

"Milan - ten môj, tu má kamoša, čo čapuje pivo v jednom z bufetov. Ja tu nikoho nepoznám, ja vlastne ani neviem, kde sme."

Bea je našťavaná, neznáša tento typ účastníkov tramských stretnutí, nemajú s nimi nič spoločné, iba poškodzujú ich úroveň, dobré meno a maria úsilie organizátorov. Znervózne, stráca časovú rezervu, ktorú si ponechala na pohodlné stihnutie autobusu a ten nesmie zmeškať. Ved' ju čakajú...

Nemôže tú ženskú ale nechať samú v takomto stave. Dostane nápad: "Si z hlavného mesta? Fajn. Pod' so mnou, idem dolu na autobus."

"Ale ja nemám peniaze..."

"Nevadí, kúpim ti lístok, ale pod', musíme si švihnúť, nesmiem ho zmeškať, ďalší ide až poobede. Ja som Bea a ty?"

"Alena...a ty by si to naozaj pre mňa urobila?" pýta sa neveriacky.

"Áno, len pod' už!" nervózne ju súri Bea.

Alena ledva vykročí na stĺpnutých nohách za rezko kráčajúcou záchrankyňou. Tá vidí, že alkohol, nevyspatosť a zima urobili svoje - Alena sa tacká zo strany na stranu, podchvíľou zastavuje. Chytí ju teda za ruku a snaží sa ju zapojiť do rozhovoru. Vie, že to funguje, pri rozprávaní sa zabudne na šliapanie, či únavu.

"Čo sa vlastne stalo, pohádali ste sa?"

"No... najprv bolo všetko fajn. Išli sme za tým jeho kamošom, načapoval nám pivo, prisadli sme si ku stolu k partii moravákov, všade bolo plno a veselo. Dali sme sa s nimi do debaty, keď tu Milan zbadal kamoša, vraj po sto rokoch! - a išiel s ním piť."

"Počkaj a ako mohol potom odísť autom, keď pil?" pýta sa Bea.

"Jemu to nevadí, ved' pil už keď sme išli z domu," so samozrejmou odpoveďou Alena. Bea v duchu preklína ďalšieho z nebezpečných ignorantov, ktorí šoférujú opití a ohrozujú ostatných.

"No a keď bol s tým kamošom už vyše hodiny pri výčape, tak som išla za ním. Surovo ma odsotil a povedal nech zmiznem! Naštvala som sa, hralo sa tam dobré country a keď ma jeden z moravákov zavolať tancovať, išla som! Uznám, mala som vypité, ale nebol to žiadny sladák, len také veselé poskakovanie. No a zrazu priletel rozzúrený Milan, schmatol ma za ruku, vykrútil mi ju a odtiahol ma preč za nejaké kríky do lesa. Medzitým sa už zotmelo, vôbec som nevedela kde sme a kam ma vlečie. Vrazil mi facku, až som spadla na zem, kopol do mňa, opľul ma, nakričal na mňa, že so štetkou sa zahadzovať nebude! A to ho rok a pol živím, čo poriadne nerobí!...No a zmizol. Ja som sa po chvíli začala zviechať, keď tu predo mnou akoby zo zeme vyrástol obrovský chlap. Predtým sedel pri našom stole, bol už dosť opitý, chválil sa, že je miestny funkcionár! Vraj ma videl sem ísť a že môžem dať aj jemu, čo som dala inému. Vrhol sa na mňa, zvalil ma na zem, ale vďaka tomu, že bol naliaty som sa mu vyšmykla. Rozpleštil sa a nevládal vstať, no siapal sa mi po nohách. Tie mi od hrôzy zdreveneli, ale spamätala som sa a utekala preč, netušiac kam. Pomedzi stromy som videla presvitať svetlo z bufetov, ale mala som strach sa tam vrátiť. Neviem ako dlho som blúdila v tme, ale potom som spoznala vstupnú bránu a strom, pod ktorým sme zaparkovali a vidím - auto je preč! Bolo mi hrozne! Vrátiť som sa bála, ani som nemala kam, tak som sa skryla do tých kríkov, že nejako do rána vydržím a potom sa uvidí...no a zaspala som. Zobudila som sa na strašnú zimu a potom som Ťa zbadala."

Počas dlhého Aleninho monológu sa rozvidnelo a tak Bea videla, že má chrbát aj nohavice od trávy a blata a na napuchnutom líci boli vidieť otlačky prstov.

"Ja... ja už nevládzem," zastane Alena, ledva lapá dych, trasie sa na celom tele. "Pod', musíš! Nestíhame!" volá na ňu Bea. Rýchlo vyšla spoza zákruty. Dolu pod sebou uvidela hlavnú cestu, naľavo kostolík, pri ňom nákupné stredisko a zastávku, na ktorej už stálo pár ľudí. Obzrela sa - Alene viditeľne došli sily, len sa tacká, zaostáva. Bea sa počas chôdze otáča a pokrikovaním ju pobáda, aby pridala. Odhaduje vzdialenosť na zastávku a radšej zrýchli krok. Obáva sa však o Alenu, čo ak to nestihne?

Z jedného z domčekov pri ceste vyjde podomácky oblečená päťdesiatnička s taškou v ruke, očividne smerujúca do obchodu na nákup. Bea dostane nápad a dobehne ju.

"Dobrý... môžem vás o niečo poprosiť?"

Pani sa na ňu usmeje s ochotou typickou pre dedinských ľudí.

"Viete ideme zo stretnutia, čo je hore pod hradom a ju," ukáže na tackajúcu sa Alenu ďaleko v zákrute, "tam nechal priateľ," to slovo jej horkne v ústach, "bez prostriedkov." "Sľúbila som jej, že jej kúpim lístok do mesta. Už nevládze a ak by na autobus nestihla dobehnúť, dajte jej prosím vás túto stovku na cestovné? Bude tu musieť niekde počkať na ten poobedňajší."

"Samozrejme," odpovedá pani, "my sme sa tam s manželom boli včera poobede pozrieť. Je to veľmi pekne pripravené. Tie krásne totemy a tých vlajok, čo tam je!"

Rozprávajúc si zážitky prichádzajú na zastávku. Spolu s meškajúcim autobusom dorazí aj spotená a totálne vyčerpaná Alena. Bea poďakuje a rozlúči sa s domácou. Ako čakajú v rade nastupujúcich, Alena ju so slzami v očiach chytí za ruku.

"Ako sa ti odvd'ačím, ako ti to vrátim? Daj mi adresu, číslo..."

"Vieš čo, najväčšou vd'akou pre mňa bude, keď sa ku nemu už nevrátiš, on sa nezmení."

"Ja ho už nechcem ani vidieť, špinavca lenivého! Toto mi urobil!"

"A máš kam ísť?"

"Pôjdem k mame, má dvojizbák, dávno ma volá. Kým som ho nespoznala, boli sme spolu stále."

Sadajú si, autobus sa pohýňa. Vtom si Bea uvedomí, že jej ešte musí dať drobné na mestskú dopravu. Zaloví vo vrecku a medzi mincami narazí na čosi okrúhle. Jej včerajší kameň pre šťastie. Vnútorným zrakom si predstaví Peta a Niku, aká je s nimi šťastná a vie, že ona kamienok potrebovať nebude.

"Tu máš na lístok a toto nech je pre teba spomienka, ktorá ti vždy pripomenie tieto otrasné zážitky, aby si si už nikdy nezačala s chlapom, čo ťa bije, pije a fláka sa."

Podá jej maľovaný kameň. Alena ho zovrie v dlani, povolia jej nervy, rozplače sa.

"Toto nikto, nikto pre mňa nikdy v živote neurobil. Ako ti to odplatím?"

Bea sa zamyslí.

"Možno, keď niekto raz od teba bude potrebovať pomoc, spomeň si na dnešok, pomôž mu a nič za to neočakávaj, to by bola pre mňa pekná odplata, dobre?"

Alena prikývne a konečne sa upokojí.

"A teraz spi, neboj, ak zaspíš, šofér ťa na konečnej zobudí. Ja vystupujem skôr."

Alena si oprie hlavu o sedadlo a v sekunde zaspí.

Bea sleduje okolitú krajinu a v mysli je už pri tých, čo na ňu čakajú. Autobus zabočí do dediny na stanicu, kde má konečnú železničnú lokálka. Posledný pohľad na tvrdo spiacu Alenu a Bea vystúpi. Pripína si kongo na batoh.

"Tu máte od smädu na cestu," otočí sa a vidí sympáťáka v uniforme, očividne šoféra z povolania, vracajúceho sa z nočnej, ako jej podáva veľkú zrelú broskyňu.

"Sedel som za vami, nedalo sa nepočuť...Viete, nie všetci chlapi sme rovnakí."

Bea si v duchu predstaví Peta a kamarátov z osady.

"Ja viem a ďakujem. Dovi!" pozdraví ho s úsmevom.

Spoza odchádzajúceho autobusu sa na druhej strane nástupišťa vynoria štyri známe postavy, kývajúce jej na pozdrav. Trampovať začali ako deti, ešte v predvojnovom období a tak vekom opotrebované telesné schránky, ale najmä zlé vlakové a autobusové spojenie, by im neumožnilo prísť na potlach v dopoludňajších hodinách. Aby dnes mohla Bea dopraviť starých kamarátov medzi ostatných, nechali tu včera s Petom a Nikou pri domčeku výpravcu auto. Išli potom na flek všetci traja od železnice pešo cez hory, tak ako vždy, aby spoznali nové miesta.

Pohľadom kĺže po usmiatech tvárach parťákov. Majú na chrbte už osem krížikov, ale v očiach a úsmevoch sa zachovala iskra a mladosť vďaka celoživotnej láske k prírode. Bea je vždy rada, keď ich vidí. Veselo odkýva na pozdrav. Prehodí batoh cez plece, s chuťou zahryzne do šťavnatej broskyne a vykročí im v ústrety.

Andy Bábovka

Trapsavec 2007